

Lund Läser, ett läsprojekt vid Folkbiblioteken i Lund 2016

Bakgrund

Folkbiblioteken i Lund genomförde under 2016 projektet Lund Läser, där vi ville skapa Lunds största bokcirkel. Genom att dela ut 3250 pocketböcker, *Allt jag inte minns* av Jonas Hassen Khemiri, på olika platser runt om i kommunen och erbjuda program kopplade till boken på samtliga folkbibliotek ville vi inspirera till läsning, lyfta bokens ställning, skapa nya kontaktytor och även nå de grupper som ännu inte hittat till biblioteken. Vi hoppades också att projektet skulle kunna stärka samhörigheten mellan de olika delarna av kommunen genom att besökare tog del av program på andra bibliotek än de bibliotek de normalt sett besöker.

Genomförande

Projektgruppen hade sitt första möte 151116, ledtrådarna för allmänheten började släppas 160618, boken offentliggjordes 160822 och sista programpunkten ägde rum 161119. Återstående tid av november samt december 2016 har ägnats åt utvärdering och sammanfattning.

För att få invånarna i kommunen att bli intresserade av projektet och få kunskap om att det skulle äga rum släppte vi fem ledtrådar under sommaren, den första 160618 och den sista 160810. Ledtrådarna släpptes på bibliotekens Facebook-sidor, hemsida, Instagram samt på de digitala informationsskärmar som finns på biblioteken. Pris lottades ut bland de som var med och gissade rätt.

Offentliggörandet skedde på Stadsbiblioteket 160822 klockan 16 och samtidigt började boken delas ut på alla bibliotek i kommunen. Information om projektet fanns under två veckor på stadsbussarna i Lund samt på storskärmar runt om i kommunen.

Böckerna delades ut på samtliga kommunens folkbibliotek och i samband med Lund Comedy Festival, Seniormässan samt Skördefesten. Vi delade även ut böcker på olika platser runt om i kommunen t ex vid stationen, i Lundagård och på Högevallsbadet. 490 böcker delades ut till gymnasieelever och 90 delades ut till SFI-elever på Komvux.

Det första programmet var på Norra Fäladens bibliotek 160908 och det sista på Stadsbiblioteket 161119. Sammanlagt genomfördes femton föreläsningar/författarbesök, åtta öppna boksamtal och ett stort antal bokcirkel inom ramen för projektet. Därutöver fick 400 gymnasieelever som hade läst boken träffa Jonas Hassen Khemiri.

Reflexioner och utvärdering

Projektgruppen

Projektgruppen bestod under första halvan av projektet av sex personer, under andra halvan av fem personer, vilket vi tycker är en lagom stor grupp. Det är nödvändigt att ha representanter med från samtliga enheter för att kunna förmedla information vidare på exempelvis APT:er och även för att vara behjälpliga med programgenomförande på såväl Stadsbiblioteket som stadsdelsbiblioteken. Gruppen har haft täta möten, vilket har varit mycket bra. Dock hade det varit bättre att arbeta fokuserat under lite längre tid, förslagsvis halvdagar, vilket vi vill satsa på om vi gör ett nytt Lund Läser.

Tidsperioden

Tidsramen var väldigt snäv; från det att projektgruppen träffades första gången till det att programmet var färdigställt tog det sex månader. På den här tiden skulle gruppen dels formulera visioner för projektet, dels välja bok, boka program och fundera på marknadsföringsstrategier.

Om projektgruppen får önska skulle Lund Läser permanentas och genomföras regelbundet, förslagsvis vartannat år. På så vis skulle förväntan hos lundaborna kunna bibehållas samtidigt som gruppen skulle ha mer tid för att välja bok och även kunna lägga mer tid på marknadsföring och arbete inför projektet. Om bok väljs i så god tid skulle även tid finnas för att få den bearbetad till lätt svenska, vilket hade varit värt mycket för att i ännu högre grad kunna inkludera bl a nya svenskar.

Ledtrådarna

Ledtrådarna publicerades på bibliotekens Facebook-sidor, hemsida, Instagram samt på de digitala informationskärmarna på biblioteket. Ursprungligen hade vi planer på att även publicera dem runt om i kommunen, men detta var en av de saker som fick strykas p g a tidsbrist.

Marknadsföring

Loggan som togs fram fungerade mycket bra. Det var mycket användbart att kunna ha en logga i alla sammanhang där projektet presenterades. Vi hade även tygkassar och märkte att det var bra att ha något att dela ut i samband med att vi var ute och marknadsförde projektet.

Till kommande projekt skulle vi vilja ha en vepa att sätta upp på Stadsbiblioteket för att markera att något är på gång, samt beachflaggor eller roll-ups som kan alternera mellan biblioteken i samband med programmen. Vi skulle även vilja ha bokmärken, block och pennor, med projektets logga på, att dela ut i samband med bokcirklar.

Vi hade hjälp av marknadsföringsansvarig och systemgruppen på Folkbiblioteken i Lund i allt från att hjälpa till med strategier till reklam på stadsbussar och publicering på hemsidor.

Det märktes även vilken genomslagskraft dagstidningarna har på invånarna i Lunds kommun. Det faktum att Sydsvenskan och Skånskan har skrivit så mycket om projektet har varit till stor hjälp i att nå ut med information om projektet.

Om vi genomför Lund Läser igen kommer vi att satsa på en gemensam Facebooksida för projektet där vi samlar ledtrådar, frågor och information. Ju mer information samlad på ett och samma ställe, desto bättre och tydligare.

Förankring i personalgruppen

Hela personalgruppen på Folkbiblioteken i Lund visste vilken bok vi hade valt. Detta för att all personal skulle hinna läsa boken och kunna prata med låntagare om den, hålla i boksamtal eller bokcirklar. Vi hade av denna anledning också två bokcirklar för personalen innan sommaren.

Ändå känner vi att vi kunde ha förankrat bokvalet och boken ännu mer hos personalgruppen, vilket kanske hade kunnat göras om vi hade haft mer tid.

Som det var nu valde projektgruppen ut vilka program som skulle äga rum på de olika stadsdelsbiblioteken. I några fall fick platsansvariga vara med och lämna önskemål. Projektgruppen upplever att det här upplägget fungerade och att alla stadsdelsbibliotek var nöjda med det program de fick, men det är möjligt att vi borde ha låtit dem välja program från en lista.

Vi känner att informationen ut till stadsdelarna brast emellanåt. Till nästa gång ska vi göra en tydlig strategi inför projektet om vad som händer, när det händer och var det går att hitta information.

Offentliggörandet

Vi tycker att hösten är bästa tillfället att köra ett sådant här läsprojekt; hösten är en period för nystart, många har energi för att ta itu med saker, samtidigt är det en årstid som lämpar sig för att läsa och besöka biblioteksprogram på kvällstid.

Eftersom alla Lund Läser-program fanns med i Folkbibliotekens programkatalog för hösten och allt inom ramen för projektet skulle vara hemligt för låntagarna fram till det blev känt vilken bok vi hade valt, kunde vi inte börja distribuera programfoldern förrän i samband med offentliggörandet.

Samtidigt behövde vi få ut programfoldern så snart som möjligt för att kunna marknadsföra höstens program. Detta gjorde att vi var tvungna att lägga offentliggörandet i augusti, vilket inte var det allra bästa med tanke på semesterperioder.

För planeringens skull hade det varit lättare att ha offentliggörandet i september, samtidigt var det mycket värt att kunna ha med programmen i den allmänna programfoldern. Blir det en uppföljning på projektet kan vi förhoppningsvis dra nytta av årets erfarenheter och inte påverkas lika mycket av semesterperioder.

Utdelning av böcker

Vi blev överrumplade av intresset för projektet och mängden lundabor som ville hämta en bok. Samtliga folkbibliotek delade ut boken och vi i projektgruppen känner att det är där flest böcker bör delas ut. Även om det ger mycket goodwill att dela ut böcker på olika ställen runt om i kommunen och leder till många intressanta samtal, tycker vi att de personer som själv aktivt söker upp boken ska ha tillgång till den största mängden böcker. På så vis ökar också sannolikheten att boken blir läst.

Till nästa gång ska vi ha en tydligare strategi för hur många böcker som ska delas ut i respektive stadsdel och var de ska delas ut.

För utlån på biblioteken köptes tjugo inbundna exemplar av boken in, utöver de exemplar som redan fanns. Boken köptes även in på engelska (fyra exemplar), danska, norska och finska samt som MP3-bok och talbok. Den fanns även som e-bok. Anmärkningsvärt är att trots att vi delade ut 3250 gratis exemplar av boken har bibliotekens exemplar varit utlånade i stort sett hela hösten. Denna gång placerade vi alla extrainköpta exemplar på Stadsbiblioteket, men om det blir en uppföljning på projektet kommer vi troligen att placera dem som flytande bestånd.

Programmen

En av de stora styrkorna med projektet var att vi la program på samtliga folkbibliotek i kommunen och att det därmed verkligen blev ett gemensamt projekt, för personalgruppen men även för våra besökare som tog sig till nya bibliotek.

Om vi genomför Lund Läser fler gånger ska vi försöka se till att det är bokcirklar och boksamtal på samtliga bibliotek, det målet nådde vi inte riktigt nu.

Programmen var alla mycket uppskattade och i de allra flesta fall välbesökta. Vi fick en bra variation i innehåll och blandade större och mindre program.

Ett av programmen, författarbesöket med Jonas Hassen Khemiri i Dalby, krävde föransökan, vilket inte framgick tillräckligt tydligt i allt marknadsföringsmaterial. Till en annan gång ska vi reflektera över till vilka program det behövs föransökan och tydligare förmedla detta.

Genomslagskraft

Vi nådde ett mycket större antal än vi hade vågat hoppas på, troligen mycket tack vare att projektet fick så stor publicitet i media. Sydsvenskan och Skånska Dagbladet skrev om projektet i samband med att vi började släppa ledtrådar, vid offentliggörandet och även under programhösten.

Tidningen Arbetet gjorde en artikelserie om projektet och tidningen Dagens samhälle skrev om det i september.

Nordegren och Epstein i SR P1 berättade om projektet den 15 juni och Radio Malmöhus i SR P4 sände direkt från Stadsbiblioteket den 23 augusti.

Projektet har även syns på bloggar och Instagram. Ett av programmen spelades in och sändes som poddradio.

Övrigt

Det visade sig att vi valde en väldigt bra roman som första projektbok; även de som inte älskade boken hade mycket att säga om den, vilket gav upphov till många, långa och intressanta diskussioner. Det var också en bok som det gick att koppla många intressanta program till. En stor fördel är att vi nådde fler yngre läsare än vi troligen hade gjort med en annan bok. Att det var en så välkänd och omtyckt författare ledde troligen också till det stora intresset.

Nackdelen med boken var att en del upplevde den som lite svår att komma in i, många läste den fler än en gång och fick då en djupare förståelse för den, men det ville inte alla göra. Detta gör också att den kan kännas svår för dem som inte har svenska som modersmål eller som inte är vana läsare. Glädjande var att ljudboken upplevdes som lättare att ta till sig för den här gruppen.

Om vi får fortsätta med projektet och kan göra det till en biennial satsning hoppas vi att den längre förberedelsetiden kan innebära att vi kan fördjupa samarbeten med andra parter, både vad gäller att söka pengar men även samarbete med andra aktörer i kommunen.

Projektgruppen för Lund Läser 161222

Susan Båge

Anna Miklos

Karin S Thomasson

Kristina Vince

Cecilia Lindgren